

Ali lahko ponovno oživimo plemenilne postaje?

dr. Peter Kozmus

strokovni vodja rejskega programa za kranjsko čebelo v Sloveniji

peter.kozmus@czs.si

Slovenija ima bogato tradicijo delovanja plemenilnih postaj, saj je v obdobju po drugi svetovni vojni na območju Republike Slovenije delovalo več kot pet plemenilnih postaj. Za delovanje si je prizadeval zlasti dr. Jože Rihar, med najdejavnejšimi je bil tudi Josip Verbič.

Žal v zadnjem obdobju poleg lokalne PP v Legnu delujeta le dve odobreni plemenilni postaji. To sta Lučka Bela v Zgornji Savinjski dolini in Podskalica v občini Sevnica, vendar ne v tolikšnem obsegu in na način, kot bi si to želeli, glede na to, da je Slovenija izvorna dežela

Foto: Peter Kozmus

Čebelarški dom Čebelarke zveze SAŠA, ki upravlja s plemenilno postajo v Lučki Beli.

kranjske čebele. Predvsem s stališča izvajanja selekcije kranjske čebele bi si želeli več delujočih plemenilnih postaj, ker bi z dobrim delovanjem omogočale hitrejši selekcijski napredek.

Zaradi skupnega interesa, da delovanje plemenilnih postaj oživimo, smo imeli v oktobru na ČZS sestanek z lastniki in upravitelji plemenilnih postaj (Rog - Ponikve, Kamniška Bistrica, Lučka Bela in Zelenica), ki so pred časom že uspešno delovale, v zadnjem obdobju pa imajo z delovanjem težave oz. ne delujejo. Na sestanku so bili prisotni tudi predstavniki KIS – DPO, ki izvajajo naloge v okviru potrjenega rejskega programa in si v tej smeri

prav tako želijo dejavnejše delovanje plemenilnih postaj.

Z lastniki in upravitelji PP smo se pogovorili o težavah, s katerimi se spoprijemajo, in o možnih rešitvah. Na zaključku sestanka smo načrtali novo pot delovanja PP, za katero smo se strinjali, da ima več možnosti za dolgotrajno uspešno delovanje. Dorekli smo tudi vlogo KIS – DPO, ki bo nudil podatke za izbor trotarskih družin, ki so glavni pogoj za napredek v selekciji in posledično uspešno delovanje plemenilnih postaj.

Za začetek delovanja plemenilnih postaj je nujen vložek v infrastrukturo (panji, čebelje družine, zaščitna ograja ...), ob delovanju plemenilnih postaj pa tudi v kritje osnovnih logističnih stroškov delovanja (delo oskrbnika, potni stroški za prevoz plemenilčkov z zbirnega mesta na plemenilne postaje ...). Zaradi tega si bo ČZS – PRO prizadevala, da bo zagotovila vire financiranja za kritje osnovnih stroškov in za promocijo delovanja plemenilnih postaj ter pomoč pri vzpostavitvi učinkovitih logističnih poti pri zbiranju in transportu mladih matic na in s plemenilnih postaj.

Glede izbire posameznih trotarskih linij smo se dogovorili, da bomo s pomočjo KIS – DPO na določeno plemenilno postajo namestili najbolj mirno linijo čebel, na drugo najbolj medonosno linijo, na tretjo najboljšo linijo po izračunanem skupnem selekcijskem indeksu ... Na tej podlagi se bodo čebelarji lahko lažje odločili, na katero PP bodo odpeljali svoje matice na oprашitev. O nadaljnjih informacijah vas bomo obveščali sproti.

Zavedamo se, da je bilo v preteklem obdobju že več poskusov oživitve plemenilnih postaj. V zadnjem obdobju je še najdlje delovala plemenilna postaja v Rogu - Ponikvah. V prihodnje si želimo, da bi bile plemenilne postaje odprte za vse čebelarje (pod določenimi pogoji) in da bi na njihovi podlagi izvajali širšo in uspešnejšo selekcijo kranjske čebele. 🍯

ApiSlovenija 2021

»V prihodnost odgovorno in naravno, čebelam prijazno!«

13.–14. marec 2021